

NASZ GŁOS

Tygodnik polityczno-społeczny.

Cena egzemplarza

15 gr.

Prenumerata
kwartalnie 2 Zł.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: TARNÓW, UL. SEMINARSKA 7.

WYDAWCA I ODPOWIEDZIALNY REDAKTOR: JÓZEF PORĘBA.

Redaktor przyjmuje w dni powszednie od godziny 4. do 5. po południu.

Drobne ogłoszenia
za słowo 10 groszy.

Ogłoszenia ha dło-
we według obliczeń

Wielka rocznica.

Katolicki ruch robotniczy w Polsce święci rokrocznie dnia 15 maja wielkie święto. Święto wydania wielkiego manifestu robotniczego, encykliki »Re um novarum«. Niema dla katolickiego robotnika rocznicy bardziej uroczystej.

Lat temu 35 świat katolicki oczekiwał z naprężoną ciekawością ukazania się ze stoicy Apostolskiej dokumentu publicznego w kwestji społecznej. I 15 maja 1891 r. wydał papież Leon XIII ową przesławną encyklikę, zwaną słusnie ewangelją robotniczą, a zwaną od pierwszych słów w języku łacińskim: »Rerum Novarum«.

Od ukazania się tej encykliki ruch katolicki na całym świecie obejmuje coraz szersze sfery i zamienia się na jednolitą akcję. Encyklika staje się drogowskazem, jak myśleć i jakie zasady mają ożywiać świat chrześcijański, w kwestji społecznej. Encyklika stworzyła program ogólny, dostosowany do nowoczesnych warunków ekonomiczno-społecznych i wskazała jasno środki, wiodące jedynie do rozwiązania wielkiego i zawilego problemu zagadnień nowoczesnego świata, encyklika dała program, przepojony sprawiedliwością i miłością nauki Chrystusa.

Encyklika »Rerum Novarum« ukazała się w czasie, gdy zdawało się, że kapitał zamieni robotnika w niewolnika lub zwierzę obsługujące maszynę i gdy z drugiej strony sądzono, że hasła społeczne Marksa i Lassala obejmą cały świat robotniczy i oderwą robotnika swą trucicielską propagandą od religii i Kościoła. Papież robotników, a przytem wielki filozof i społecznik, znał jak nikt w świecie stosunki polityczne, społeczne, gospodarcze, w jakich obracały się poszczególne narody i państwa, znał prądy nurtujące w ówczesnej nauce, polityce i ekonomji, a zatruwające swym liberalizmem życie społeczeństw i warstw społecznych i idąc za głosem Bożym sumienia wystąpił przeciw niechrześcijańskim zasadom trapiącym ludzkość, a zwłaszcza warstwy robotnicze.

Z świętą powagą rozwinął Ojciec św. w wymienionej encyklice naukę Kościoła o stosunku kapitału do pracy, przypomniał spoganizowanemu światu, że robotnik jest bliźnim, bratem każdego, że dając uczciwą pracę ma prawo wraz z rodziną do ochrony, opieki, zarobku wystarczającego.

Leon XIII. przypomina również i robotnikom ich powinności: dostarczać pracy do jakiej się zobowiązali przez dobrowolny i słuszny układ, nie krzywdzić pracodawcy ani na osobie, ani na majątku, unikać gwałtów, buntów i strejków niewłaściwych i niesprawiedliwych, unikać też ludzi przewrotnych, którzy dają przesadne przyrzeczenia, niemożliwe do spełnienia, a kończące się tylko rozczarowaniem.

Ale wielki Pracodawca nie zadowolił się ogólnymi wskazówkami. Wszedłszy w szczegóły kwestji robotniczej poucza i to szczegółowo, jak ją rozwiązać. Nastąpi ono przez współdziałanie Kościoła, państwa i samych robotników. **Kościół** przez swą naukę, przez wrabianie dusz ludzkich, a więc i robotniczych, przez myśl o wieczności, przez dzieła miłości i miłosierdzia wyrównuje przeciwieństwa klasowe, przypomina sprawiedliwość w stosunkach wzajemnych między pracodawcami a pracującymi. **Państwo** winno bronić słabszych przed przewagą silniejszych przez wprowadzenie instytucji, któreby regulowały zatargi między pracodawcami a robotnikiem, ochronę kobiet i dzieci wprowadzenie ubezpieczeń, uregulowanie długości dnia roboczego i wysokości płacy i. t. p. **Robotnik** zaś winien się bronić przez stworzenie organizacji robotniczych: oświatowych, zawodowych i wzajemnej pomocy, na zasadach chrześcijańskich, a nie socjalistycznych, wrogich Kościołowi, narodowi i państwu.

Na tej podstawie wzniosłych zasad encykliki »Rerum Novarum« zapoczątkował się tak wspaniały już dziś w całym świecie chrześci-

jański ruch robotniczy, który i u nas w Polsce przybiera coraz większe rozmiary.

To też każdego roku wszystkie chrześc. organizacje robotnicze święcą tą swoją Konstytucję robotniczą, które je powołała do życia.

Rocznica »Rerum Novarum« winna być obchodzona w tym roku w ubiegłą niedzielę. Ale że na ten dzień przypadła uroczystość jubileuszowa Ks. Biskupa, więc tarnowskie organizacje chrześcijańskie odłożyły je na drugi dzień Zielonych Świąt t. j. poniedziałek 24 maja.

W dniu tym tarnowskie chrześcijańskie organizacje robotnicze zgromadzą się rano o godz. 9 na uroczystą sumę z kazaniem do kościołka P. Marji na Zabłociu, poczem udadzą się do sali »Gwiazdy« na poranek ku czci Encykliki »Rerum Novarum«.

Jeżeli socjaliści obchodzą 1 maja pamiętkę haseł, jakie im podali ich twórcy żydzi Marks Engels, to tem większy obowiązek ciąży na nas, jako na robotnikach chrześcijańskich, byśmy święcili tę 35 letnią rocznicę Encykliki, naszego fundamentu organizacyjnego i naszej pochodni, którą nam zaświecił na drodze naszego życia roboczego Wielki Papież Robotników.

Niech żadnego po chrześcijańsku myślącego robotnika nie braknie na tym obchodzie!

PO ZAMACHU.

Za rządów koalicji stronnictw, do której należeli przez pół roku socjaliści, stanął kraj nad brzegiem przepaści gospodarczej. Lekarstwo na tę biedę widzieli socjaliści jedno: drukować papierowe złote. A że na ich program nikt się nie chciał zgodzić, że nadto nie mieli siły, by przy pomocy tych zwolenników, którzy po natchnieniu jeździli do Rosji i tych, którzy nie jeździli—stworzyć rząd lewicowy, więc próbowali osiągnąć władzę drogą gwałtu i przewrotu. Bo wystąpienie Piłsudskiego uważali socjaliści (nie wchodzimy w to czy słusznie, czy nie, bo to historia osądzi) za wyraz swych dążeń i planów.

I wołali ci zbawcy ludów w nieszczęsnych haniebnych dniach zamachu: **sędziami będzie**

WYJĄTKI

z mowy JE. Ks. BISKUPA WAŁĘGI
na Kongresie Marjańskim w 1911 r.
w Przemyślu.

(Ciąg dalszy.)

Podobnie jak z umą naszych zasad chylimy czoła przed talentami w literaturze, tak w polityce oklaskujemy powodzenie, choćby ono było okupione pogwałceniem prawa bożego.

Wprawdzie polityka już od dawna nawykła chodzić swoimi drogami, nie oglądając się na żadne przepisy moralne, ale dotychczas lubiła się ukrywać dyskretnie i to jej się po części udawało, dopóki była w ręku kilku, czy kilkunastu jednostek. Dzisiaj jednak, gdy wszystko od góry do dołu politykuje, tkwi w polityce może największe niebezpieczeństwo zdeprawowania mas całych, jeżeli nie pójdzie drogą etyki katolickiej.

A przecież mimo wszelkich ostonek coraz bardziej przejrzystych, z naszej polityki wszędzie wygląda nie zasadniczość, ale opor-

tunizm chwilowy. W imię tego oportunistu powstają kompromisy, co najmniej dziwne, najpierw z partjami, potem z własnym sumieniem. Do takiego kompromisu każda partja dobra, ale tylko pod warunkiem, by była dość silną — sukces wynagrodził kompromitację i uswięci wszystko. Na ludzi uczciwych i zasadniczych polityka się nie ogląda, jeżeli nie są zorganizowani i silni; owszem, czasem bywają niewygodni, bo nie zawsze ich można użyć.

Zastrzegam się, że nie mówię w ogólności i nie mam na myśli nikogo z osobna -- to odstępstwo od katolickich zasad w polityce, przestało być monopolem tej lub owej partji, stało się powszechnem we wszystkich stronnictwach.

Dość wspomnieć nasze wybory, a nam na myśli nietylko ostatnie. Bo działy się rzeczy wprost wstętnie: i licytowania i kłamstwa i przekupstwa i roznamiętnianie i rozpajanie ludu! Jeszcze kilka, kilkanaście takich wyborów, a podkopimy do reszty poczucie katolickie u ludu. Wprawdzie lud nasz po każdej takiej gorączce, po każdym takim szale powoli się uspo-

kają, ale każdy taki paroksyzm wyborczy pozostawia na dnie jego duszy pewien osad, którego nie łatwo się pozbyć, gdyż rośnie przy powtarzających się często okazjach.

Polityk zawodowy zechce mnie zapewne zapytać: jak daleko ja myślę zejść z moimi zasadami? Odpowiem krótko: Trzymając się wierne zasad Chrystusowych, mam nadzieję zejść bardzo daleko, dalej niż do parlamentu, bo aż do — nieba! — A to przecież powinno być ostatecznym celem wszystkich naszych pragnień i dążeń!

Z uśmiechem politowania przyjmie polityk odpowiedź taką, ale i ja, gdyby mi było do śmiechu, miałbym prawo uśmiechnąć się nad jego katolicyzmem.

„Ależ kiedy bez tych sztuczek politycznych, nie zawsze może czystych, nie uda się przeprowadzić żadnej dobrej sprawy!“ — Na to mam znowu w odpowiedzi najwyraźniejszą zasadę katolicką: »non sunt facienda mala, ut eveniant bona«. Nie wolno katolikowi popełnić nawet małego kłamstwa, choćby miało sprowadzić nie wiem jakie błogie skutki, choćby nawet za cenę jego okupił świata zbawienie! Czyż już tak da-

